

"מכל-מלמדי השכלתי...," אמר דוד המלך,¹ "...ומתלמידי יותר מכולם" הוסיפו חז"ל²

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי החברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל

גישות ואסכולות ביחסים הבינלאומיים
Schools of Thought in International Relations

ד"ר עופר ישראלי

שעור ב.א./מ.א. מתקדם

התשע"ג, סמסטר __ : יום _____ ; שעות _____ ;
שעות קבלה: יום _____ ; שעות _____ ;
חדר: _____ ;
חדר: _____ ;

טלפון נייד: 054-8072680 (נא לא להשאיר הודעות);
טלפון בית: 077-7171207 (לאחר השעה 21:00 בבקשה);
דואר אלקטרוני: oferisr@gmail.com

מזכירות: _____ ; טל': _____ ; דואר: _____ ;
_____ ; טל': _____ ; דואר: _____ ;

הקורס "גישות ואסכולות ביחסים הבינלאומיים" מבקש להציג לסטודנטים לתארים מתקדמים ביחסים הבינלאומיים את ההשקפות התיאורטיות המובילות בתחום. במהלך הקורס נדון בשמונה גישות, או אסכולות, שונות בתחום היחסים הבינלאומיים. יותר מכך, הקורס מבקש לזהות ולמפות את הקשרים בין הגישות הללו, הביקורות ההדדיות, תחומי ההשקה והשוני ביניהם והתחומים היישומיים שלהם. המטרה העיקרית של הקורס היא להציג בפני הסטודנטים את הויכוחים האקדמיים, האינטלקטואליים והפוליטיים העיקריים שהתקיימו בעשורים האחרונים בנוגע לתיאוריה של היחסים הבינלאומיים. מטרת נוספת של הקורס הן פיתוח היכולת הביקורתית של הסטודנטים, כמו גם קידום יכולת ההבעה והכתיבה של הסטודנטים והכנתם לכתוב ניירות מחקר מעולים בתחום.

1 תהילים: קיט, צ"ט.
2 האמורא רבי חנינא. מסכת תענית, דף ז., ע"א.

1. סקירת הקורס ומטרותיו:

הקורס "גישות ואסכולות ביחסים הבינלאומיים" הנו שיעור מתקדם בלימוד התיאוריות והאסכולות העיקריות במחקר היחסים הבינלאומיים. הקורס מיועד לתלמידי **ב.א./מ.א.** המבקשים להעמיק חקר בתחום היחסים הבינלאומיים כמו גם לתלמידי **דוקטורט** המבקשים להתמחות בתחום. תנאי השתתפות הנו הקורס "מבוא ליחסים בינלאומיים" לתלמידי **ב.א.** הקורס הנוכחי יספק לכם בסיס לקורסים מתקדמים אחרים במסגרת לימודי ה-**מ.א.** וגם ישמש כבסיס לסטודנטים שיבקשו להמשיך את לימודיהם במסגרת לימודי הדוקטורט.

המטרה העיקרית של הקורס היא להציג בפני הסטודנטים את הייכוחים האקדמיים, האינטלקטואליים והפוליטיים העיקריים שהתקיימו בעשורים האחרונים בנוגע לתיאוריה של היחסים הבינלאומיים.

חומר הקריאה בקורס הנו רב ומגוון; באמצעותו תכירו לא רק את האסכולות העיקריות השונות במחקר היחסים הבינלאומיים; אלא, תכירו גם מתודולוגיות שונות, דרכי מחקר מגוונים, ועוד. בעת קריאת חומר הלימוד, אבקש להתמקד בשאלות הבאות:

- מה מבקשים הכותבים להסביר?
- מה מסביר את כל אחת מהתופעות בהן עוסק המחקר?
- מהן נקודות הביקורת?
- כיצד מוצגים טיעוני הסיבה-תוצאה?
- מאיזו גישה תיאורטית נובע הטיעון של המחקר?
- עם אילו גישות אחרות מצוי הכותב בויכוח?

בסיום הקורס תדעו הרבה מאוד על התיאוריה של היחסים הבינלאומיים; באותו זמן תהיו בעלי הבנה לא פחותה בנוגע לנושאים אותם אינכם מכירים, או אינכם מבינים, ובהם תצטרכו להעמיק חקר.

דרישות הקורס גבוהות; ישנם פריטים רבים מדי לקריאה ואין את הזמן המספיק לדון בכולם באופן מקיף. כמו כן, לעולם לא נצליח להרחיב את הדיון על תיאוריות "מועדפות" יותר מאחרות.

הקורס מבקש להציג מגוון תיאוריות ואסכולות בתחום היחסים הבינלאומיים באופן אובייקטיבי ככל האפשר; הקורס אינו "מעדיף" אף תיאוריה, או אסכולה, על-פני חברותיה: לא ייאמר לכן/ם איזו תיאוריה, או אסכולה, "צודקת" או "נכונה" יותר. תחת זאת, אנסה לעודד אתכן/ם לקבל את הפלורליזם הרעיוני הרווח בתחום. וזאת, במטרה להימנע מהיחשפות אל התיאוריות והאסכולות אותן נלמד במהלך הקורס עם מטען של **דעות קדומות**, לחיוב או לשלילה; בכך, יתאפשר לכן/ם "לבחור" את התיאוריות "הנכונות" ביותר לדעתכן/ם, לאור התנסותכן/ם העצמית בקורס.

2. מטרות הקורס:

מטרות הקורס רבות ומגוונות. עם זאת, ראיתי לנכון לציין את הבאות:

1. הכרה מעמיקה של הגישות והאסכולות העיקריות בתחום היחסים הבינלאומיים;
2. פיתוח היכולת הביקורתית;
3. קידום יכולת ההבעה והכתיבה והכנתכן/ם לכתוב ניירות מחקר מעולים בתחום.

3. מבנה הקורס ושיטת הלימוד:

כל אחד מהמפגשים ייוחד לאחת מהגישות או האסכולות העיקריות במחקר היחסים הבינלאומיים. הקורס בנוי על בסיס ההנחה שהסטודנטים הנם בעלי ידע קודם ורחב על התיאוריות שתילמדנה. וזאת בהתבסס על שתי ההנחות הבאות:

1. נחשפת/ם אל התיאוריות העיקריות במהלך לימודי התואר הראשון ובקורס "מבוא ליחסים בינלאומיים" לתלמידי **ב.א.**;

2. בעקבות קריאה מעמיקה של מקורות החובה הרלוונטיים לפני כל שיעור וכתובת דו"חות קריאה, כמו גם הגשת עבודת אמצע במהלך הסמסטר.

במהלך המפגשים אני לא אלמד בהרחבה את עקרונות היסוד של הגישות והאסכולות - וזאת כאמור בהתבסס על ההנחה שהסטודנטים מגיעים עם מטען ידע רחב על כל אחת מהתיאוריות הנלמדות. אלא, המפגשים ייוחדו להעמקת הידע על כל אחת מהתיאוריות, ההשלכות התיאורטיות הרחבות שלהן, הביקורות כלפיהן "מבית" ו"מחוץ" והמתחים המתקיימים בין התיאוריה הנלמדת באותו שיעור ליתר התיאוריות והאסכולות הנלמדות בקורס.

4. חובות הקריאה:

חומר הקריאה בקורס רב ומגוון; באמצעותו, תכירו לא רק את הגישות והענפים והאסכולות התיאורטיות העיקריות ביחסים הבינלאומיים. אלא, תכירו גם מתודולוגיות שונות ודרכי מחקר מגוונים, שחוסים כולם תחת נושא זה.

האחריות לקריאה מוטלת עליכן/ם. המטרה היא לעודד חשיבה עצמאית וביקורתית, במקביל לשמירה על קשר הדוק עם הידע המוצג בחומר הקריאה לכל שיעור.

הרשימה הביבליוגרפית המצורפת היא בהחלט מקיפה מאוד; המקורות לקריאת החובה השבועית יופיעו בראשיתו של כל נושא; הסילאבוס כולל גם פריטי קריאה מומלצים נוספים על כל אחד מהנושאים; מטרתם, לשמש כמקורות מקיפים יותר שעשויים להיות לעזר רב בכתיבת עבודת הסיום לקורס כמו גם למחקרים אקדמיים שתכתבו בעתיד.

בעת קריאת חומר הלימוד לקורס, וכל מאמר אקדמי בתחום היחסים הבינלאומיים, אבקש מכן/ם להתמקד על ארבע השאלות הבאות:

1. מהי התופעה אותה מבקשים הכותבים להסביר? במילים אחרות, מהו המשתנה התלוי, או המשתנה המוסבר?

2. מהם הגורמים המסבירים את אותה תופעה? במילים אחרות, מהו המשתנה הבלתי-תלוי, או המשתנה המוסבר?

3. כיצד מוצגים טיעוני הסיבה-תוצאה של הכותבים במחקר? במילים אחרות, מהו ההסבר של הכותבים לתופעה המוצגת?

4. מהן נקודות הביקורת שלכן/ם על שלושת הנקודות 1-3 המצוינים לעיל?

5. חובות התלמידים והרכב הציון:

הרכב הציון:

- ◆ נוכחות והשתתפות מושכלת בשיעורים: 10%;
- ◆ קריאה שבועית והכנת 4 דו"חות קריאה: 20%;
- ◆ עבודת אמצע - ביקורת ספר או מאמר - כולל אפשרות להציג בכיתה: 20%;
- ◆ עבודת סיום קורס: 50%.

1. נוכחות והשתתפות מושכלת (10%):

הנוכחות בשיעורים היא בגדר חובה: נדרשת נוכחות והשתתפות פעילים, מלאים ורציפים. אני מצפה שתגיעו לכל אחד מהשיעורים ותגיעו אליהם מוכנים. ההשתתפות בשיעורים חיונית מאוד להצלחת הקורס. אי-התכוננות לשיעורים תפגע לא רק בכך, אלא בכיתה כולה.

יש לזכור כי דיון מעולה תלוי בהכנה מעמיקה לשיעור.

אני מקווה שהשיעורים יהיו מועילים, מעניינים ויוסיפו לכך ידע על העולם שבו אנו חיים; עם זאת, עליכם לזכור כי מטרתו העיקרית של הקורס הנה להגדיל את יכולת ההבנה שלכם את התהליכים והאירועים בזירה הבינלאומית.

אתן/ם נדרשות/ים להשתתף בכל השיעורים ובהתאם להנחיות המנהליות של המוסד האקדמי. במידה ואינכם יכולות/ים להגיע לשיעור, תידעו אותי לפני כן בבקשה, או שתצרו עמי קשר מיד לאחר השיעור כדי לספק סיבה "ראויה" לחיסור.

2. קריאה וכתובת 4 דו"חות קריאה (20%):

כל פריטי הקריאה בסילאבוס המצויים תחת "קריאת חובה" הנם חובה - כל מרכיבי השיעורים תלויים בקריאת המאמרים;

אתם מתבקשים להעביר במהלך הקורס 4 דו"חות קריאה על ארבע תיאוריות שונות בהם תציגו הטענות המרכזיות של התיאוריה, או האסכולה, בה נדון באותו שבוע. דו"חות אלו אינם צריכים להיות סיכום של המאמרים, אלא אמורים להציג הרעיונות הכלליים של המאמר והביקורת העיקרית שלכם על הדברים.

ארבעת הדו"חות יועברו לפי בחירה לכל הפחות ערב לפני הפגישה השבועית באמצעות תא הדואר שלי המצוי בבית הספר. אורכו של הדו"ח לא יעלה על עמוד אחד, כתב David; רווח כפול; פונט 12; רווח של 3 ס"מ בכל ארבעת צדי הדף.

3. עבודת אמצע - ביקורת ספר או מאמר (20%):

העבודה תהיה בהיקף של 5 עמ'; כתב David; רווח כפול; פונט 12; רווח של 3 ס"מ בכל ארבעת צדי הדף.

בשיעור העוקב למסירת עבודת האמצע ולאחר שהעבודות תוגשנה חזרה לבדיקה, יתאפשר לסטודנטיות/ים להציג את עיקרי עבודתם בפני הכיתה. הצגת העבודות בכיתה לא תהווה חלק מציון העבודה.

אני מבקש שתכתבו את עבודת האמצע על ספרים, מאמרים ו/או פרקים מספרים שאינם משתייכים למקורות המיועדים לקריאת החובה השבועית, אלא מרשימת הפריטים המומלצים בלבד.

בחרו אחת משתי האפשרויות הבאות:

• ביקורת ספר:

בעבודה זו אתם מתבקשים להציג ביקורת על אחד מספרי הקריאה המומלצים מאחד הנושאים הנלמדים. דוגמאות לביקורות ספר ניתן למצוא במרבית כתבי העת המומלצים לקריאה (ראו פירוט בהמשך).

• ביקורת מאמר:

בעבודה זו אתם מתבקשים להציג ביקורת על אחד ממאמרי הקריאה המצויים ברשימת הפריטים המומלצים בסילאבוס. הביקורת צריכה לעסוק בנושאים התיאורטיים העיקריים, יותר מאשר בכשלים מתודולוגיים מצומצמים. דוגמאות:

- מחקר מסוים טוען כי "A גורם ל-B"; ואולם, החומר המוצג במחקר מתאים יותר לטיעון הסיבתי ההפוך (קרי, שדווקא B הוא הגורם ל-A);
- מחקר מסוים טוען כי "A גורם ל-B" ומציג גם משתנה מתערב שהוא למעשה המשתנה המסביר ולא A.

4. עבודת סיום קורס (50%):

עבודת הסיום תוגש בסוף הסמסטר. במהלכה, תידרשו ליכולת ניתוח ואינטגרציה רחבים של כלל חומר הלימוד בקורס. העבודה תימסר לסטודנטים בשיעור האחרון ותוגש למזכירות לאחר שלושה ימים (מועדי ההגשה והמסירה של העבודות ייקבעו בשיעור הראשון). העבודה תהיה בהיקף שלא יעלה על 10 עמ'; כתב David; רווח כפול; פונט 12; רווח של 3 ס"מ בכל ארבעת צדי הדף.

5. הוראות כתיבה - כללי:

- כל העבודות תודפסנה בכתב David; רווח כפול; פונט 12; רווח של 3 ס"מ בכל ארבעת צדי הדף;
- כל העבודות תוגשנה למזכירות כשהדפים משודכים ובלא כריכה (מטעמי נוחות הבדיקה ואיכות הסביבה);
- עבודות שתודפסנה על-גבי דפים שנעשה שימוש בצדם השני תתקבלנה בברכה;
- הפרטים הנלווים הבאים ישולבו ככותרת לעמוד הפתיחה: שם ות.ז.; שם העבודה; מספר המילים העבודה (ראו פירוט בסעיף הבא);
- בכל אחת מהעבודות תציינו את מספר המילים של העבודה. כל עמוד אמור לכלול 250-300 מילים בלבד. מגבלת המילים נועדה לסייע לכן/ם להחליט מה חשוב, או לא חשוב, להיכתב. היכולת להציג את הדברים במספר מוגבל של מילים היא מיומנות חשובה מאוד שיש לרכוש כבר בתחילת דרכן/ם האקדמית;
- הקפידו בבקשה על סגנון הכתיבה כמו גם על הקשר הכתיבה; ישנה חשיבות רבה לפתח את מיומנויות הכתיבה שלכן/ם כסטודנטיות/ים לתארים מתקדמים של היחסים הבינלאומיים כבר בשלבים הראשונים של הלימודים;

○ **עבודה עצמית:** כל העבודות שתוגשנה תהיינה **עבודות עצמיות**; אין לבצע עבודות משותפות או בקבוצות; **כל מקרה של העתקה יטופל בהתאם להנחיות האקדמיות של המוסד האקדמי.**

6. בללי:

מומלץ להיחשף במהלך הקורס לתקשורת הכתובה והאלקטרונית הדנה בנושאים אקטואליים המשיקים לחומר הלימוד בקורס:

- (1) רדיו – רשת ב': **השעה הבינלאומית**, ימים א'-ה' 15:00-16:00;
 (2) רדיו – רשת ב': **מגזין ים תיכוני**, יום א' 20:00-21:00;
 (3) רדיו – רשת ב': **הערכת מצב**, יום ב' 21:30-23:00;
 (4) טלוויזיה – ערוץ 1: **רואים עולם**, מוצאי שבת 21:00-22:00;
 (5) עיתונות: <http://www.haaretz.co.il>; <http://www.nytimes.com>

7. לוח זמנים צפוי (ייתכנו שינויים):

שעור	מועד והערות	נושא השיעור	תכנים מרכזיים
1	-----	מבוא: מחקר היחסים הבינלאומיים:	גישות ואסכולות ביחסים הבינלאומיים; כינון תחום המחקר התיאורטי ביחב"ל; תיאוריות הסבריות ותיאוריות מבנות; מדוע ללמוד יחסים בינלאומיים;
2	-----	ריאליזם:	הגדרת הריאליזם; הובס והריאליזם הקלאסי; Waltz והריאליזם המבני; יכולות מול כוונות; תהליך, מוסדות ושינוי; מוסר ומדיניות-חוץ; הביקורת על הריאליזם;
3	-----	ריאליזם וליברליזם:	המשך דיון בריאליזם ותחילת הדיון בליברליזם;
4	-----	ליברליזם:	ליברליזם רב-לאומי; מלחמה, דמוקרטיה וסחר חופשי;
5	-----	האסכולה הבריטית:	מעוצמה לסדר: החברה הבינלאומית; סדר וצדק ביחסים הבינלאומיים; המרידה כנגד המערב וההרחבה של החברה הבינלאומית; התקדמות ביחסים הבינלאומיים;
6	מסירת עבודת אמצע	מרקסיזם:	מעמד, ייצור ויחב"ל בכתבתו של Marx; לאומיות ואימפריאליזם; המרקסיזם ביחב"ל;
7	-----	הצגת עבודות אמצע:	הצגת עבודות האמצע בכיתה;
8	-----	התיאוריה הקריטית (Frankfurt School):	המקורות של התיאוריה הקריטית; הפוליטיקה של הידע בתיאוריה של היחב"ל; חשיבות מחדשת של קהילה פוליטית;
9	-----	התיאוריה הקריטית ופוסט-מודרניזם:	המשך דיון בתיאוריה הקריטית ותחילת הדיון בפוסט-מודרניזם;
10	-----	פוסט-מודרניזם:	עוצמה וכוח ביחב"ל; אסטרטגיות טקסטיות של הפוסט-מודרניזם;
11	-----	קונסטרוקטיביזם:	הקונסטרוקטיביזם והיחסים הבינלאומיים; התרומה הקונסטרוקטיביסטית ליחב"ל; הקונסטרוקטיביזם לאחר 11/9;
12	-----	פמיניזם:	פמיניזם אמפירי; פמיניזם אנאליטי; פמיניזם נורמטיבי;
13	מסירת עבודת סיום	סיכום:	ויכוחים מתודולוגיים ומבט לעתיד.

8. חומר הקריאה (פריטי קריאת החובה מוארים):

א. מבוא: מחקר היחסים הבינלאומיים

קריאת חובה:

- Walt, M. Stephen, "International Relations: One World, Many Theories," *Foreign Policy* 110 (Spring 1998): 29-47.
- Wight, Martin, "Why is There No International Theory?" in Der Derian, James (ed.), *International Theory: Critical Investigations* (New York: New York University Press, 1995), pp. 15-35.

קריאה מומלצת:

- Banks, M., "The Inter-Paradigm Debate," in M. Light and A. J. R. Groom (eds.), *International Relations: A Handbook Of Current Theory* (London: _____ 1985), pp. ____.
- Baylis, J. and Smith Steve (eds.), *The Globalization of World Politics* (Oxford: _____, 2005).
- Bull, Hedley, "International Theory: The Case for a Classical Approach," *World Politics* 18, No. 3 (April 1966): 361-377.
- Butterfield, Herbert and Wight, Martin (eds.), *Diplomatic Investigations* (London: _____, 1966).
- Buzan Barry and Little, Richard, "Why International Relations has Failed as a Project and What to Do about it," *Millennium* 31, No. 1 (2001): _____.
- Cutler, A. Claire, "The 'Grotian tradition' in International Relations," *Review of International Studies* 17, No. 1 (1991): 41-65.
- Chomsky, Noam, *World Orders, Old and New* (New York: Columbia University Press, 1994).
- Doyle, W. Michael, "Kant, Liberal Legacies, and Foreign Affairs, Part 2," *Philosophy and Public Affairs* 12, No. 4 (Autumn 1983): 323-353.
- Gaddis, L. John, "International Relations Theory and the End of the Cold War," *International Security* 17, No. 3 (Winter 1992/93): 5-58.
- Halliday, Fred, *Rethinking International Relations* (London: University of British Columbia Press, 1994).
- Hollis, Martin and Smith Steve, *Explaining and Understanding International Relations* (Oxford: Clarendon Press, 1992), chap. 5, pp. 92-118.
- Katzenstein, J. Peter, Keohane, O. Robert and Krasner, D. Stephen, "International Organization and the Study of World Politics," *International Organization* 52, No. 4 (Autumn 1998): 645-685.
- Smith, Steve, "The Self-Images of a Discipline: A Genealogy of International Relations Theory," in Booth, Ken and Smith Steve (eds.), *International Relations Theory Today* (University Park, Pa.: Pennsylvania University Press, 1995), pp. 1-37.
- Smith, Steve, Booth Ken, and Zalewski Marysia (eds.), *International Theory: Positivism and Beyond* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996).
- Wight, Martin, *International Theory: The Three Traditions*, edited by G. Wight and B. Porter (Leicester: _____, 1991).
- Wohlforth, C. William, "Reality Check: Revising Theories of International Politics in Response to the End of the Cold War," *World Politics* 50, No. 4 (July 1998): 650-680.

א. הריאליזם הפוליטי

קריאת חובה:

- Legro, W. Jeffrey and Moravcsik Andrew, "Is Anybody Still a Realist?" *International Security* 24, No. 2 (Fall 1999): 5-55.
- Taliaferro, W. Jeffrey, "Security Seeking under Anarchy: Defensive Realism Revisited," *International Security* 25, No. 3 (Winter 2000/01): 128-161.

קריאה מומלצת:

- Ashley, K. Richard, "The Poverty of Neorealism," *International Organization* 38, No. 2 (Spring 1984): 225-286.
- Baldwin, A. David (ed.), *Neorealism and Neoliberalism: The Contemporary Debate* (New York: Columbia University Press, 1993).
- Carr, H. Edward, *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*, 2d edition (London: Macmillan, 1956; The first edition was published in 1940).
- Copeland, C. Dale, "Neorealism and the Myth of Bipolar Stability: Toward a New Dynamic Realist Theory of Major War," *Security Studies* 5, No. 3 (Spring 1996): 29-89.
- Elman, Colin, "Cause, Effect, and Consistency: A Response to Kenneth Waltz," *Security Studies* 6, No. 1 (Autumn 1996): 58-61.
- Elman, Colin, "Horses for Courses: Why *Not* Neorealist Theories of Foreign Policy?" *Security Studies* 6, No. 1 (Autumn 1996): 7-53.
- Gilpin, G. Robert, "No One Loves a Political Realist," in Frankel, Benjamin (ed.), *Realism, Restatements and Renewal* (London: Frank Cass, 1996), pp. 3-28.
- Glaser, L. Charles, "Realist as Optimists: Cooperation as Self-Help," *International Security* 19, No. 3 (Winter 1994/95): 50-90.
- Hertz, H. John, *Political Realism and Political Idealism: A Study in Theories and Realities* (Chicago: Chicago University Press, 1951).
- Jervis, Robert, "Realism, Neoliberalism, and Cooperation: Understanding the Debate," *International Security* 24, No. 1 (Summer 1999): 42-63.
- Kennan, F. George, *Realities of American Foreign Policy* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1954).
- Keohane, O. Robert (ed.), *Neorealism and Its Critics* (New York: Columbia University Press, 1986).
- Labs, J. Eric, "Beyond Victory: Offensive Realism and the Expansion of War Aims," *Security Studies* 6, No. 4 (Summer 1997): 1-49.
- Machiavelli, N., *The Prince*, trans. P. Bondanella and M. Musa (New York: Oxford University Press, 1984).
- Mearsheimer, J. John, *The Tragedy of Great Power Politics* (New York: W. W. Norton & Company, 2001).
- Morgenthau, J. Hans, *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 5th ed. (New York: Alfred A. Knopf, 1978; The first edition was published in 1948).
- Niebuhr, Reinhold, *Moral Man and Immoral Society: A Study in Ethics and Politics* (New York: Scribner's, 1932).
- Nye, S. Joseph, Jr. "Neorealism and Neoliberalism," *World Politics* 40, No. 2 (January 1988): 235-251.
- Powell, Robert, "Anarchy in International Relations Theory: The Neorealist-Neoliberal Debate," *International Organization* 48, No. 2 (Spring 1994): 313-344.
- Rose, Gideon, "Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy," *World Politics* 51, No. 1 (October 1998): 144-172.
- Ruggie, G. John, "Continuity and Transformation in the World Polity: Toward a Neorealist Synthesis," *World Politics* 35, No. 2 (January 1983): 261-285.
- Ruggie, G. John, "The False Premise of Realism," *International Security* 20, No. 1 (Summer 1995): 62-70.
- Schelling, C. Thomas, *The Strategy of Conflict* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- Schweller, L. Randall and Wohlforth, C. William, "Power Test: Evaluating Realism in Response to the End of the Cold War," *Security Studies* 9, No. 3 (Spring 2000): 60-108.
- Schweller, L. Randall, "Neorealism's Status-Quo Bias: What Security Dilemma?" *Security Studies* 5, No. 3 (Spring 1996): 90-121.
- Snyder, H. Glenn, "Mearsheimer's World – Offensive Realism and the Struggle for Security," *International Security* 27, No. 1 (Summer 2002): 149-173.
- Spykman, J. Nicholas, *America's Strategy in World Politics: The United States and the Balance of Power* (New York: Harcourt, Brace, 1942).
- Walt, M. Stephen, *The Origins of Alliances* (Ithaca: Cornell University Press, 1987).
- Waltz, N. Kenneth, "International Politics Is Not Foreign Policy," *Security Studies* 6, No. 1 (Autumn 1996): 54-57.
- Waltz, N. Kenneth, "Structural Realism after the Cold War," *International Security* 25, No. 1 (Summer 2000), pp. 5-41.
- Waltz, N. Kenneth, *Man, The State and War: A Theoretical Analysis* (New York: Columbia University Press, 1959), chap. 6, pp. 159-186.

- Waltz, N. Kenneth, *Theory of International Politics* (Reading, MA: Addison-Wesley, 1979).
- Wohlforth, C. William, "Realism and the End of the Cold War," *International Security* 19, No. 3 (Winter 1994/95): 91-129.
- Zakaria, Fareed, *From Wealth to Power: The Unusual Origins of America's World Role* (Princeton, N.J.: Princeton university Press, 1998).

III. הליברליזם

קריאת חובה:

- Doyle, W. Michael, "Liberalism and World Politics," *American Political Science Review* 80, No. 4 (December 1986): 1151-1169.
- Nye, S. Joseph, Jr. "Neorealism and Neoliberalism," *World Politics* 40, No. 2 (January 1988): 235-251.

קריאה מומלצת:

- Deudney, Daniel and Ikenberry, G. John, "The Nature and Sources of Liberal International Order," *Review of International Studies* 25, No. 2 (April 1999): 179-196.
- Deutsch, W. Karl et al, *Political Community and the North Atlantic Area* (Princeton: Princeton University Press, 1957).
- Ikenberry, G. John, *After Victory: Institutions, Strategic Restraint, And The Rebuilding of Order After Major Wars* (Princeton: Princeton University Press, 2001).
- Keohane, O. Robert, *International Institutions and State Power: Essays in International Relations Theory* (Boulder: Westview Press, 1989).
- Keohane, O. Robert, and Nye, S. Joseph, *Power and Interdependence: World Politics in Transition* (Boston: Little Brown, 1977).
- Moravcsik, Andrew, "Taking Preferences Seriously: A Liberal Theory of International Politics," *International Organization* 51, No. 4 (Autumn 1997): 513-553.
- Mueller, John, *Retreat from Doomsday: The Obsolescence of Major War* (New York: Basic Books, 1989).
- Rosecrance, J. N., "The Obsolescence of Territory," *New Perspective Quarterly* 12, No. 1 (1995): 44-50.
- Rosecrance, J. N., *The Rise of the Virtual State* (New York: Basic Books, 1999).
- Rosenau, N. James, *Distant Proximities: Dynamics Beyond Globalization* (Princeton: Princeton University Press, 2003).
- Zacher, M. and Matthew, R. A., "Liberal Internatioanl Theory: Common Threads, Divergent Strands," in C.V. Kegley, Jr., *Controversies in International Relations: Realism and the Neoliberal Challenge* (New York: St Martin's Press, 1995), pp. 107-150.

IV. האסכולה הבריטית (החברה הבינלאומית)

קריאת חובה:

- Bull, Hedley, *The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics*, 3rd ed. (New York: Columbia University Press, 2002; The first edition was published in 1977), Introduction, Chapters 1-5 (pp. 1-94).
- Buzan, Barry and Little Richard, "The Idea of "International System": Theory Meets History," *International Political Science Review* 15, No. 3 (1994): 231-255.

קריאה מומלצת:

- Bain, W. *Between Anarchy and Society* (Oxford: Oxford University Press, 2003).
- Bellamy, A. J. (ed.), *International Society and its Critics* (Oxford: Oxford University Press, 2005).
- Bull, Hedley and Watson Adam (eds.), *The Expansion of International Society* (Oxford: Oxford University Press, 1984).
- Buzan, Barry, *From International Society to World Society?* (Cambridge: Cambridge University Press, 2004).
- Foot, R., Gaddis, J. L. and Hurrell A. (eds.), *Order and Justice in International Relations* (Oxford: Oxford University Press, 2003).
- Jackson, R. *The Global Covenant: Human Conduct in a World of States* (Oxford: Oxford University Press, 2000).
- Keene, E., *Beyond the Anarchical Society* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002).

- Vincent, R. J., *Human Rights and International Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 1986).
- Vincent, R. J., "Grotius, Human Rights, and Intervention," in Bull H., Kinsbury B., and Roberts A. (eds.), *Hugo Grotius and International Relations* (Oxford: Clarendon Press, 1990).
- Vincent, R. J. and Wilson, P., "Beyond Non-Intervention," in: I. Forbes and M. Hoffman (eds.), *Political Theory, International Relations, and the Ethics of Intervention* (London: Macmillan, 1993).
- Wight, M., *International Theory: The Three Traditions* (Leicester: Leicester University Press, 1991).
- Williams J. and Little R., *Anarchical Society in a Globalized World* (New York: Palgrave Macmillan, 2006).

V. מרקסיזם

קריאת חובה:

- Cox, W. Robert, "Gramsci, Hegemony and International Relations: An Essay on Method," *Millennium*, 12 (1983): 162-175.
- Gamble, Andrew, "Marxism after Communism: Beyond Realism and Historicism," *Review of International Studies* 25, No. 5 (December 1999): 127-144.

קריאה מומלצת:

- Brown, C. J., "Marxism and International Ethics," in T. Nardin and D. R. Napel (eds.), *Transitions of International Ethics* (Cambridge: _____, 1992), pp. _____.
- Giddens, A., *A Contemporary Critique of Historical Materialism* (London: _____, 1981).
- Gill, A., Gramsci, *Historical Materialism and International Relations* (Cambridge: _____, 1993).
- Linklater, A., *Beyond Realism and Marxism: Critical Theory and International Relations* (London: _____, 1990).
- Lukes, S., *Marxism and Morality* (Oxford: _____, 1985).
- Marx, Karl, *The Poverty of Philosophy* (Moscow: _____, 1966).
- When, F., *Karl Marx* (London: _____, 1999).

VI. התיאוריה הקריטית (Frankfurt School)

קריאת חובה:

- Cox, W. Robert, "Social Forces, States and World Order: Beyond International Relations Theory," *Millennium* 10, No. 2 (1981): 126-155.
- Hoffman, M., "Critical Theory and the Inter-Paradigm Debate," *Millennium* 16, No. 2 (1987): _____.

קריאה מומלצת:

- Cox, W. Robert, "Towards a Post-Hegemonic Conceptualization of World Order: Reflections on the Relevancy of Ibn Khaldun," in J. N. Rosenau and Ernst-Otto Czempiel, (eds.), *Governance Without Government: Order and Change in World Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 1992), pp. 132-159.
- George Jim and Campbell, David, "Patterns of Dissent and the Celebration of Difference: Critical Social Theory and International Relations," *International Studies Quarterly* 34, No. 3 (September 1990): 263-293.
- Habermas, J., *The Inclusion of the Other: Studies in Political Theory* (Cambridge, _____, 1998).
- Habermas, J., "Interpreting the Fall of a Monument," *Constellations* 10, No. 3 (2003): _____.
- Habermas, J. and Derrida, J., "February 15, or What Binds Europeans Together: A Plea for a Common Foreign Policy, Beginning in the Core of Europe," *Constellations* 10, No. 3 (2003): _____.
- Horkheimer, M., *Critical Theory* (New York: _____, 1972).
- Horkheimer M. and Adorno T., *Dialectic of Enlightenment* (New York: ---, 1972).
- Jay, M., *The Dialectical Imagination* (Boston: _____, 1973).
- Linklater, Andrew, *Men and Citizens in the Theory of International Relations*, 2nd edition (London: _____, 1990).
- Linklater, Andrew, *Beyond Realism and Marxism: Critical Theory and International Relations* (London: _____, 1990).
- Linklater, Andrew, "The Question of the Next Stage in International Relations Theory: A Critical Theoretical Point of View," *Millennium* 21, No. 1 (1992): _____.

- Linklater, Andrew, "The Achievements of Critical Theory," in: Smith Steve, Booth Ken, and Zalewski Marysia (eds.), *International Theory: Positivism and Beyond* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), pp. ____.
- Linklater, Andrew, "Transforming Political Community: A Response to the Critics," *Review of International Studies* 21, No. 1 (January 1999): 165-175.
- Wyn Jones, R., "Introduction: Locating Critical International Relations Theory," in: R. W. Jones (ed.), *Critical Theory and World Politics* (Boulder: _____, 2001).

VII. פוסט-מודרניזם

קריאת חובה:

- Ashley, K. Richard, "The Achievements of Post-Structuralism," in: Smith Steve, Booth Ken, and Zalewski Marysia (eds.), *International Theory: Positivism and Beyond* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), pp. 240-253.
- Ashley, K. Richard, "The Poverty of Neorealism," *International Organization* 38, No. 2 (Spring 1984): 225-286.

קריאה מומלצת:

- Derrida, J., *Of Grammatology* (Baltimore: ----, 1974).
- Derrida, J., *Writing and Difference* (Henley: ---, 1978).
- Derrida, J., *Positions* (Chicago: ----, 1981).
- Derrida, J., *Limited Inc.* (Evanston, ----, 1988).
- Foucault, M., *Discipline and Punish* (Harmondsworth:----, 1977).
- Foucault, M., "Nietzsche, Genealogy, History," in: M. T. Gibbson (ed.), *Interpreting Politics* (London: ----, 1987).
- George, Jim, *Discourse of Global Politics: A Critical (Re) Introduction to International Relations* (Boulder: Lynne Rienner, 1994).
- Liotard, J.-F., *The PostModern Condition: A Report on Knowledge* (Manchester: ----, 1984).
- Smith, Steve, "New Approaches to International Theory," in: J. Baylis and S. Smith (eds.), *The Globalization of World Politics* (Oxford: Oxford University Press, 1997), pp. 165-190.
- Vasquez, A. John, "The Post-Positivist Debate," in: K. Booth and S. Smith (eds.), *International Relations Theory Today* (Cambridge: Polity, 1995), pp. 217-240.
- Walker, R. B. J., *Inside/outside: International Relations as Political Theory* (Cambridge: Cambridge University Press, 1993).
- Walker, R. B. J., "International Relations and the Concept of the Political," in: K. Booth and S. Smith (eds.), *International Relations Theory Today* (University Park: Pennsylvania State University Press, 1995), pp. 306-328.

VIII. קונסטרוקטיביזם

קריאת חובה:

- Adler, Emanuel, "Seizing the Middle Ground: Constructivism in World Politics," *European Journal of International Relations* 3, No. 3 (September 1997): 319-363.
- Wendt, Alexander, "Anarchy is What States Make of it: The Social Construction of Power Politics," *International Organization* 46, No. 2 (Spring 1992): 391-425.

קריאה מומלצת:

- Adler, Emanuel, "The Emergence of Cooperation: National Epistemic Communities and the International Evolution of the Idea of Nuclear Arms Control," *International Organization* 46, No. 1 (Winter 1992): 101-145.
- Checkel, T. Jeffrey, "The Constructivist Turn in International Relations Theory: A Review Essay," *World Politics* 50, No. 2 (February 1998): 324-348.
- Copeland, C. Dale, "The Constructivist Challenge to Structural Realism," *International Security* 25, No. 2 (Fall 2000): 187-212.
- Finnemore, Martha and Sikkink Kathryn, "Taking Stock: The Constructivist Research Program in International

- Relations and Comparative Politics,” *Annual Review of Political Science* 4, No. 1 (June 2001): 391-416.
- Guzzini, Stefano, “A Reconstruction of Constructivism in International Relations,” *European Journal of International Relations* 6, No. 2 (June 2000): 147-182.
- Hopf, Ted, “The Promise of Constructivism in International Relations Theory,” *International Security* 23, No. 1 (Summer 1998): 171-200.
- Lapid, Yosef, “The Third Debate: On the Prospects of International Theory in a Post-Positivist Era,” *International Studies Quarterly* 33, No. 3 (September 1989): 235-254.
- Ruggie, G. John, “What Makes the World Hang Together? Neo-Utilitarianism and the Social Constructivist Challenge,” *International Organization* 52, No. 4 (Autumn 1998): 855-885.
- Wendt, Alexander, *Social Theory of International Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 1999), chaps. 2, 3, 5, 6.

IX. פמיניזם: ההשקפה הפמיניסטית על היחסים הבינלאומיים

קריאת חובה:

- Caprioli, Mary, “Gendering Conflict,” *Journal of Peace Research* 37, No. 1 (2000): 51-68.
- Tickner, J. Ann, “You Just Don’t Understand: Troubled Engagements between Feminists and IR Theorists,” *International Studies Quarterly* 41, No. 4 (December 1997), pp. 611-632.

קריאה מומלצת:

- Boserup, Ester, *Women’s Role in Economic Development* (London: Allen & Unwin, 1970).
- Burguières, Mary, “Feminist Approaches to Peace: Another Step for Peace Studies,” *Millennium* 19, No. 1 (1990): 1-18.
- Elshtain, Jean Bethke, *Women and War* (New York: Basic Books, 1987).
- Elshtain, Jean Bethke, “Reflections on War and Political Discourse: Realism, Just War, and Feminism in the Nuclear Age,” *Political Theory* 13, No. 1 (1985): 39-57.
- Halliday, Fred, “Gender and IR: Progress, Backlash, and Prospect,” *Millennium* 27, No. 4 (1998): 833-846.
- Keohane, O. Robert, “Beyond Dichotomy: Conversations Between International Relations and Feminist Theory,” *International Studies Quarterly* 42, No. 1 (1998): 193-198.
- Marchand, Maianne H. and Parpart, Jane (eds.), *Feminism/Postmodernism/Development* (London: Routledge, 1995).
- McGlen, Nancy E. and Sarkees, Meredith Reid, *Women in Foreign Policy: The Insiders* (New York: Routledge, 1993).
- Steans, J., *Gender and International Relations: An Introduction* (Cambridge: Polity, 1998).
- Sylvester, Christine, *Feminist Theory and International Relations in a Postmodern Era* (Cambridge: Cambridge University Press, 1994).
- Sylvester, Christine, “Empathetic Co-Operation: A Feminist Method for IR,” *Millennium* 23, No. 2 (1994): ____.
- Sylvester, Christine, *Feminist International Relations: An Unfinished Journey* (Cambridge) ----, 2002).
- Tickner, J. Ann, *Gender in International Relations: Feminist Perspectives on Achieving Global Security* (New York: Columbia University Press, 1992).
- Tickner, J. Ann, *Gendering World Politics; Issues and Approaches in the Post-Cold War Era* (New York: Columbia University Press, 2001).
- Tickner, J. Ann, “Why Women Can’t Run the World: International Politics According to Francis Fukuyama,” *International Studies Review* 1, No. 3 (1999): 3-11.
- Waylen, Georgina, “Women and Democratization: Conceptualizing Gender Relations in Transition Politics,” *World Politics* 46, No. 3 (1994): 327-354.
- Whitworth, Sandra, *Feminism and International Relations* (New York: St Martin’s Press, 1994).
- Zalewski, Marysia, “Where is Women in International Relations? “To return as a Women and Be Heard”,” *Millennium* 27, No. 4 (1998): 847-867.
- Zalewski Marysia and Parpart, Jane (eds.), *The ‘Man’ Question in International Relations* (Boulder: Westview, 1998).

X. סיכום: ויכוחים מתודולוגיים

קריאת חובה:

- Bull, Hedley, "International Theory: The Case for a Classical Approach," *World Politics* 18, No. 3 (April 1966): 361-377.
- Smith, Steve, "New Approaches to International Theory," in Baylis J. and Smith Steve (eds.), *The Globalization of World Politics* (Oxford: Oxford University Press, 1997), pp. 165-190.

קריאה מומלצת:

- Brown, C., Nardin, T. and Rengger, N., "Introduction," in C. Brown, T. Nardin and N. Rengger (eds.), *International Relations in Political Thought* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002).
- Jackson, R., *Classical and Modern Thought on International Relations: From Anarchy to Cosmopolis* (New York: Palgrave Macmillan, 2005).
- Kaplan, A. Morton, *System and Process in International Politics* (New York: Wiley, 1957).
- Nicolson, M., "The Continued Significance of Positivism?" in: S. Smith, K. Booth and M. Zalewski, *International Theory: Positivism and Beyond* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), pp. 128-149.
- Nicolson, M., *Causes and Consequences in International Relations* (London: Pinter, 1996).
- Smith Steve, Booth Ken, and Zalewski Marysia (eds.), *International Theory: Positivism and Beyond* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), pp. 11-44.

רשימת ספרים לביקורת ספר עבור עבודת אמצע:

- Axelrod, M. Robert, *The Evolution of Cooperation* (New York: Basic Books, 1984).
- Bueno De Mesquita, Bruce, *The War Trap* (New Haven: Yale University Press, 1981).
- Bull, Hedley, *The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics*, 3rd ed. (New York: Columbia University Press, 2002; The first edition was published in 1977).
- Buzan, Barry, *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era* 2nd edition (New York: Harvester Wheatsheaf, 1991).
- Carr, H. Edward, *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939: An Introduction to the Study of International Relations*, 2^d edition (London: Macmillan, 1956; The first edition was published in 1940).
- Copeland, C. Dale, *The Origins of Major War* (Ithaca and London: Cornell University Press, 2000).
- Diamond, M. Jared, *Guns, Germs and Steel: The Fates of Human Societies* (New York: W.W. Norton & Co., 1997).
- Gilpin, Robert, *War and Change in World Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 1981).
- Grieco, M. Joseph, *Cooperation among Nations: Europe, America and Non-Tariff Barriers to Trade* (Ithaca: Cornell University Press, 1990).
- Huntington, P. Samuel, *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order* (New York: Simon & Schuster, 1996).
- Jervis, Robert, *Perception and Misperception in International Politics* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1976).
- Jervis, Robert, *System Effects: Complexity in Political and Social Life* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1997).
- Kennan, F. George, *American Diplomacy 1900-1950* (Chicago: University of Chicago Press, 1951).
- Kennan, F. George, *Realities of American Foreign Policy* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1954).
- Keohane, O. Robert, *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1984).
- Mearsheimer, J. John, *The Tragedy of Great Power Politics* (New York: W. W. Norton & Company, 2001).
- Morgenthau, J. Hans, *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, 5th ed. (New York: Alfred A. Knopf, 1978; The first edition was published in 1948).
- Nye, S. Joseph, Jr., *Soft Power: The Means to Success in World Politics* (New York: Public Affairs, 2004).
- Russett, M. Bruce, *Grasping the Democratic Peace: Principles for a Post-Cold War World* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1993).
- Schelling, C. Thomas, *The Strategy of Conflict* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- Schweller, L. Randall, *Deadly Imbalances: Tripolarity and Hitler's Strategy of World Conquest* (New York: Columbia University Press, 1998).
- Snyder, L. Jack, *Myths of Empire: Domestic Politics and International Ambition* (Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1991).
- Tickner, J. Ann, *Gender in International Relations: Feminist Perspectives on Achieving Global Security* (New York: Columbia University Press, 1992).
- Wallerstein, Immanuel, *The Modern World System II: Mercantilism and the Consolidation of the European World Economy, 1600-1750* (New York: Academic Press, 1980).
- Walt, M. Stephen, *The Origins of Alliances* (Ithaca: Cornell University Press, 1987).
- Waltz, N. Kenneth, *Man, The State and War: A Theoretical Analysis* (New York: Columbia University Press, 1959).
- Waltz, N. Kenneth, *Theory of International Politics* (Reading, MA: Addison-Wesley, 1979).
- Watson, Adam, *The Evolution of International Society* (London: Routledge, 1992).
- Wendt, Alexander, *Social Theory of International Politics* (Cambridge: Cambridge University Press, 1999).
- Wolfers, Arnold, *Discord and Collaboration: Essays on International Politics* (Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1962).
- Zakaria, Fareed, *From Wealth to Power: The Unusual Origins of America's World Role* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1998).